

Vergaderjaar 1996–1997

25 489

Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 1996 (slotwet)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN DEEL

1. Inleiding

Door middel van dit wetsvoorstel wordt voorgesteld de begroting van de uitgaven en ontvangsten van het Ministerie van Financiën voor het jaar 1996 te wijzigen. Per begrotingsartikel wordt het verschil tussen het beschikbare begrotingsbedrag (na 2e suppletore begroting) en de realisatie opgeheven.

Als hoofdlijn is in deze slotwet een artikelsgewijze toelichting opgenomen voor zover de slotwetmutatie (dit is het verschil tussen realisatie en beschikbare bedrag na 2e suppletore begroting) groter is dan 5% van het beschikbare bedrag na 2e suppletore begroting en daarnaast groter is dan f 5 mln. Voor de resterende artikelen is individueel bezien of een toelichting zinvol is onder meer gelet op het beleidsmatige karakter van de mutatie.

Voor de belastingontvangstenartikelen wordt sinds enige jaren een toelichting gegeven voor de mutaties van meer dan f 50 mln.

In de artikelsgewijze toelichting bij deze wet worden alleen de slotwetmutaties toegelicht. Voor een toelichting op de mutaties bij 1e en 2e suppletore begroting wordt verwezen naar de respectieve Kamerstukken (Kamerstukken II 1995/96, 24 730, nr. 2, resp. 25 138, nrs. 2 en 4).

In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de begrotingsmutaties ten opzichte van de 2e suppletore begroting.

2. Begrotingsmutaties ten opzichte van de tweede suppletore begroting

De slotwetmutaties, dit zijn de wijzigingen ten opzichte van de 2e suppletore begroting, samenhangende met de Najaarsnota (Stb. 58) zijn in onderstaande tabel samengevat.

Tabel 2.1. Slotwetmutaties (x f 1 mln.)

- uitgaven	- 143,7
- ontvangsten	+ 4 406,9

De mutaties ten opzichte van de 2e suppletore begroting zijn reeds grotendeels aangekondigd in de Voorlopige Rekening 1996 (Kamerstukken II, 1996/97, 24 618, nr. 1).

Zoals gebruikelijk zijn de niet-relevante mutaties niet in de Voorlopige Rekening opgenomen.

Onderstaande tabel geeft een nadere specificatie van de reeds in de Voorlopige Rekening gemelde mutaties en de nadere wijzigingen ten opzichte van de Voorlopige Rekening.

Tabel 2.2. Specificatie slotwetmutaties (x f 1 mln.)

<i>Uitgaven</i>	
Gemeld in de Voorlopige Rekening:	
- relevante niet-OS-uitgaven	- 149,3
- relevante OS-uitgaven	+ 8,2
Nadere wijzigingen t.o.v. de Voorlopige Rekening:	
- relevante uitgaven	- 2,6
Totaal te verwerken mutaties	- 143,7
Verwerkt in dit wetsvoorstel	- 143,7
<i>Ontvangsten</i>	
Gemeld in de Voorlopige Rekening:	
- relevante niet-belastingontvangsten	- 35,7
- belastingontvangsten	+ 4 272,0
Nadere wijzigingen t.o.v. de Voorlopige Rekening:	
- relevante niet-belastingontvangsten	+ 167,5
- niet-relevante ontvangsten (incl. afrondingsverschil)	+ 2,9
- belastingontvangsten (afrondingsverschil)	+ 0,2
Totaal te verwerken mutaties	+ 4 406,9
Verwerkt in dit wetsvoorstel	+ 4 406,9

De nadere wijzigingen ten opzichte van de Voorlopige Rekening betreffen correctieboekingen en een overboeking van een rekening buiten begrotingsverband naar een ontvangstenartikel.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen)

02.07 Regeling Bijzondere Financiering

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	175 000	87 000
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 100 000	- 44 830
Beschikbaar	275 000	42 170
Realisatie	275 000	28 264
Slotwetmutatie	0	- 13 906

Slotwetmutatie

Uitgaven

Ten opzichte van de tweede suppletore begroting is er een meevaller van f 14 mln. Reden hiervoor is met name dat bij een tweetal bedrijven de gang van zaken uiteindelijk meeviel. Een ander bedrijf daarentegen is onverwacht in de problemen geraakt, zodat besloten is het krediet voor 50% te declareren.

03.04 Deelnemingen in het kapitaal van multilaterale ontwikkelingsbanken

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	188 000	526 824
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 778 614	
Mutatie 2e suppletore begroting	- 92 068	+ 12 966
Beschikbaar	874 546	539 790
Realisatie	962 331	546 982
Slotwetmutatie	+ 87 785	+ 7 192

Slotwetmutatie

Verplichtingen

De mutatie heeft betrekking op positieve bijstellingen van oude verplichtingen, die op grond van de regelgeving als aangegane verplichtingen moeten worden beschouwd.

Als gevolg van de koersstijging van US-dollar, SDR en D-mark in 1996 worden de oude verplichtingen (ultimo 1995) ten behoeve van de vaststelling van de lopende verplichtingen in de saldibalans ultimo 1996 tegen een hogere koers gewaardeerd. Het koersverschil tussen beide standen dient te worden beschouwd als een nieuwe verplichting.

Uitgaven

De mutatie heeft betrekking op wisselkoersverschillen tussen de in de ontwerp-begroting verwerkte begrotingskoers en de feitelijk gerealiseerde koers op het moment van betaling.

03.05 Garanties inzake deelneming in het kapitaal van multilaterale ontwikkelingsbanken en garantie aan de EIB

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	363 884	0
Mutatie 2e suppletore begroting	- 120 000	+ 1 349
Beschikbaar	243 884	1 349
Realisatie	697 322	2 297
Slotwetmutatie	+ 453 438	+ 948

Slotwetmutatie

Verplichtingen

De mutatie bestaat een aangegane verplichting (ca. f 15 mln.) en positieve bijstellingen van verplichtingen die in eerdere jaren zijn aangegaan (ca. f 438 mln.).

De aangegane verplichting betreft verleende garanties in het kader van de overeenkomsten van Lomé-IV. De informatie hierover wordt zoals gewoonlijk eerst na afloop van het jaar van de EIB ontvangen.

De mutatie van de positieve bijstellingen van oude verplichtingen zijn, zoals bij het vorige artikel, eveneens ontstaan door wisselkoersverschillen tussen de standen ultimo 1995 en ultimo 1996.

Uitgaven

De mutatie heeft betrekking op het invoeren van garanties door de EIB in de laatste maanden van het jaar inzake verstrekte leningen in het kader van de overeenkomsten van Lomé.

03.07 Garanties aan De Nederlandsche Bank

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	0	0
Realisatie	601 345	0
Slotwetmutatie	+ 601 345	0

Slotwetmutatie

Verplichtingen

De mutatie heeft betrekking op positieve bijstellingen van oude verplichtingen, die op grond van de regelgeving als aangegane verplichtingen moeten worden beschouwd.

Als gevolg van de koersstijging van SDR worden de oude verplichtingen (ultimo 1995) van de garantie aan DNB inzake de Nederlandse deelneming in het IMF ten behoeve van de vaststelling van de lopende verplichtingen in de saldibalans ultimo 1996 tegen een hogere koers gewaardeerd. Het koersverschil tussen beide standen dient te worden beschouwd als een nieuwe verplichting.

03.10 Exportkredietverzekering

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	25 000 000	385 700
Mutatie 1e suppletore begroting		- 165 000
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 300	- 79 700
Beschikbaar	25 000 300	141 000
Realisatie	8 872 190	126 557
Slotwetmutatie	- 16 128 110	- 14 443

Slotwetmutatie

Verplichtingen

De in 1996 afgegeven garanties onder de exportkredietverzekering zijn ruim onder de verplichtingenraming gebleven. Zoals bekend fluctueert het aantal afgegeven garanties jaarlijks sterk, afhankelijk van het al dan niet afgeven van majeure dekkingstoezeggingen. Dit is moeilijk van te voren in te schatten. Op basis van ervaringscijfers uit het verleden is enige indicatie te halen, waarbij het maximum ongeveer bij f 25 mld. ligt. Met een verplichtingenplafond van f 25 mld. kan flexibel op marktontwikkelingen worden ingesprongen onder meer bij het (onverwacht) afsluiten van genoemde omvangrijke transacties.

Uitgaven

De slotwetmutatie heeft voor een belangrijk deel betrekking op lagere schade-uitgaven op omzetpolissen (kortlopende kredieten op méér dan één land).

03.11 Wet Herverzekering Investerings

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	250 000	0
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 250 000	
Beschikbaar	500 000	0
Realisatie	244 000	0
Slotwetmutatie	- 256 000	0

Slotwetmutatie

Verplichtingen

Het garantieplafond is bij 2e suppletore begroting opgehoogd met f 250 mln., vanwege het feit dat de resterende ruimte onder het garantieplafond onvoldoende bleek om de potentiële dekkingaanvragen te honoreren. De ophoging is uiteindelijk niet nodig gebleken, aangezien een vrij omvangrijke transactie niet meer vóór het einde van het jaar kon worden afgehandeld. De behandeling van die aanvraag van ruim f 200 mln. is voortgezet in 1997.

03.14 Garantie inzake deelneming in het kapitaal van Europese banken

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	0	0
Realisatie	205 157	0
Slotwetmutatie	+ 205 157	0

Slotwetmutatie

Verplichtingen

De mutatie heeft betrekking op positieve bijstellingen van oude verplichtingen, die op grond van de regelgeving als aangegane verplichtingen moeten worden beschouwd.

Als gevolg van de koersstijging van de ECU worden de oude verplichtingen (ultimo 1995) van de garanties inzake de deelnemingen in het kapitaal van EBRD (+193 282) en EIB (+11 875) ten behoeve van de vaststelling van de lopende verplichtingen in de saldbalans ultimo 1996 tegen een hogere koers gewaardeerd. Het koersverschil tussen beide standen dient te worden beschouwd als een nieuwe verplichting.

04.01 Personeel en materieel Belastingdienst

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	3 152 509	3 152 509
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 187 616	+ 187 616
Mutatie 2e suppletore begroting	- 7 233	- 7 233
Beschikbaar	3 332 892	3 332 892
Realisatie	3 374 986	3 350 256
Slotwetmutatie	+ 42 094	+ 17 364

Slotwetmutatie

Verplichtingen

Voor de toelichting op de verplichtingen wordt verwezen naar de toelichting op de uitgaven. Het verschil tussen de realisaties van de verplichtingen en de uitgaven is met name ontstaan doordat verplichtingen zijn aangegaan voor de aanschaf van automatiseringsapparatuur en grote bestellingen van drukwerk (formulieren en dergelijke). Deze verplichtingen hebben nog niet tot betalingen geleid. Deze betalingen zullen plaatsvinden in 1997.

Uitgaven

De mutatie heeft met name betrekking op de automatiseringsuitgaven. Deze zijn hoger uitgevallen dan geraamd door onder andere stijgende exploitatielasten en een grotere inhuur van externen dan waarmee vooraf rekening was gehouden.

04.05 Uitgaven heffings- en invorderingsrente

Opbouw verplichtingen- en uitgavenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Verplichtingen	Uitgaven
Stand ontwerp-begroting	878 300	878 300
Mutatie 2e suppletore begroting	- 98 300	- 98 300
Beschikbaar	780 000	780 000
Realisatie	650 260	650 260
Slotwetmutatie	- 129 740	- 129 740

Slotwetmutatie

Verplichtingen en uitgaven

De slotwetmutatie is onder meer het gevolg van de lage rentestand en verkorting van de doorlooptijden. Daarnaast heeft tevens de bij 2e suppletore begroting verwachte terugbetaling van wijnaccijns, en de heffings- en invorderingsrente daarover, niet plaatsgevonden.

Wetsartikel 2 (ontvangsten)

Niet-belastingontvangsten

02.10 Regeling Bijzondere Financiering en Garantieregeling Particuliere Participatiemaatschappijen

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	30 000
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 77
Beschikbaar	30 077
Realisatie	43 455
Slotwetmutatie	+ 13 378

Slotwetmutatie

De slotwetmutatie wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door meevallende restituties. Deze zijn met name meegevallen doordat een onderneming, waarvan het krediet eerder was afgedekt, eind 1996 dankzij een succesvolle emissie in staat was gecumuleerde achterstanden ter grootte van ca. f 10 mln. terug te betalen. De garantieprovisie BF is met ca. f 0,8 mln. meegevallen ten gevolge van de ophoging van het garantieplafond naar f 275 mln. (zie uitgavenartikel 02.07).

03.06 Exportkredietverzekering

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	470 000
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 110 000
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 120 000
Beschikbaar	700 000
Realisatie	814 802
Slotwetmutatie	+ 114 802

Slotwetmutatie

Op het einde van het jaar zijn er nog substantieel hogere betalingen binnengekomen uit enkele landen (Rusland: f 17 mln.; Bulgarije: f 11 mln. en Argentinië: f 10 mln.). Daarnaast is een aantal kleine meevallers opgetreden op betalingen uit een aantal andere landen en heeft Peru eind december een bedrag van f 38 mln. betaald dat voor ontvangst was ingeboekt voor begin januari 1997.

04.01 Ontvangsten heffings- en invorderingsrente

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	1 010 000
Mutatie 2e suppletore begroting	- 200 000
Beschikbaar	810 000
Realisatie	674 916
Slotwetmutatie	- 135 084

Slotwetmutatie

De slotwetmutatie is onder meer het gevolg van de lage rentestand en verkorting van de doorlooptijden. Daarnaast is de onderschrijding mede het effect van de aanscherping van het uitstelbeleid. Hierdoor dienen belastingplichtigen eerder hun aangiften in, waardoor minder rente ontvangen wordt.

04.27 Diverse ontvangsten Belastingdienst

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	10 411
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 21 200
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 3 800
Beschikbaar	35 411
Realisatie	188 468
Slotwetmutatie	+ 153 057

Slotwetmutatie

De slotwetmutatie heeft grotendeels betrekking op een overboeking van een rekening buiten begrotingsverband naar dit artikel. Het betreft met name ontvangsten uit oude jaren van de periode vóór 1-1-1993.

Belastingontvangsten

Algemeen

Ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten is er bij de belastingontvangsten in 1996 sprake van een overschrijding van f 4,8 mld. De overschrijding is geconcentreerd bij de Vennootschapsbelasting (f 2,8 mld.) en de Omzetbelasting (f 1,1 mld). Het restant (f 0,9 mld.) is het saldo van onder- en overschrijdingen bij diverse andere belastingsoorten.

Tabel 1 geeft een samenvattend overzicht.

Tabel 1. Belastingopbrengst 1996 (op kasbasis)¹ (x f 1 mld.)

	Vermoedelijke Uitkomsten 1996	Slotwet 1996	Mutatie na Ver- moedelijke Uit- komsten
Kostprijsverhogende belastingen ²	80,5	82,5	+ 1,9
– Invoerrechten	3,5	3,3	– 0,2
– Omzetbelasting	45,4	46,5	+ 1,1
– BPM	4,1	4,4	+ 0,3
– Accijnzen	14,6	14,6	+ 0,0
– WBM	2,9	2,9	+ 0,0
– Belastingen van rechtsverkeer	4,7	5,3	+ 0,5
– Motorrijtuigenbelasting	4,8	5,0	+ 0,2
– Overig	0,6	0,5	– 0,0
Belastingen op winst, inkomen en vermogen ³	78,6	81,5	+ 2,9
– Inkomstenbelasting	6,1	5,5	– 0,5
– Loonbelasting	42,1	42,5	+ 0,4
– Dividendbelasting	2,3	2,3	+ 0,1
– Vennootschapsbelasting	24,8	27,5	+ 2,8
– Vermogensbelasting	1,5	1,4	– 0,0
– Successierechten	1,8	2,0	+ 0,2
– Overig ³	0,3	0,3	+ 0,0
Totaal Generaal	159,2	164,0	+ 4,8

¹ De in deze tabel gepresenteerde cijfers hebben betrekking op de belasting-ontvangsten voor aftrek van de aandelen toekomende aan het Gemeentefonds en het Provinciefonds en de afdrachten aan de Europese Unie en het Fonds Economische Structuurversterking.

² Inclusief de niet voor de Rijksbegroting relevante belastingsoorten (invoerrechten).

³ Inclusief de «Niet nader toe te rekenen» belastingontvangsten.

De overschrijding van f 1,9 mld. bij de kostprijsverhogende belastingen is geconcentreerd bij de omzetbelasting (f 1,1 mld.). Daarnaast zijn overschrijdingen opgetreden bij de belasting op personenauto's en motorrijwielen, de belastingen van rechtsverkeer en de motorrijtuigenbelasting. Bij de invoerrechten doet zich een onderschrijding voor.

De overschrijding van f 2,9 mld. bij de belastingen op inkomen, winst en vermogen is geconcentreerd bij de vennootschapsbelasting (f 2,8 mld.). Daarnaast zijn overschrijdingen opgetreden bij de loonbelasting, de dividendbelasting en de successierechten. De inkomstenbelasting vertoont een onderschrijding.

Onderstaand wordt per artikel een toelichting gegeven op de mutaties van meer dan f 50 mln. per belastingsoort die sedert de 2e suppletore begroting zijn opgetreden.

Voor een uitgebreide(re) toelichting over heel 1996 wordt verwezen naar de artikelsgewijze toelichting op de rekening.

De bedragen in de onderstaande tabellen zijn *na* aftrek van de aandelen toekomend aan het Gemeentefonds en het Provinciefonds en de afdrachten aan de Europese Unie en het Fonds Economische Structuurversterking.

De bedragen in de toelichtingen bij de tabellen hebben zoals gebruikelijk betrekking op de opbrengst *voor* aftrek van de bovengenoemde aandelen. Deze bedragen zijn daarmee vergelijkbaar met het overzicht in tabel 1.

04.05 Inkomstenbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	6 847 176
Mutatie 1e suppletore begroting	- 751 258
Mutatie 2e suppletore begroting	- 901 509
Beschikbaar	5 194 409
Realisatie	4 738 440
Slotwetmutatie	- 455 969

Slotwetmutatie

De realisatie is f 0,5 mld. lager uitgekomen dan de raming bij de Vermoedelijke Uitkomsten. De voornaamste oorzaak betreft de lagere kasontvangsten in 1996 over het belastingjaar 1995.

Uit de aanslagoplegging blijkt dat over dit betreffende belastingjaar zowel bij de particulieren (f 0,2 mld.) als bij de ondernemingen (f 0,2 mld.) de aanslagen bij de ramingen zijn achtergebleven. Bij de *particulieren* blijkt er sprake te zijn van een gemiddeld hogere teruggave, samenhangend met een per saldo iets geringere belastbare grondslag (positieve inkomsten enerzijds en aftrekposten anderzijds). Bij de *ondernemingen* laat de aanslagoplegging, gebaseerd op de aangifte van de belastingplichtige, een daling zien. De achtergrond hiervan moet worden gezocht in een gemiddeld achterblijvend winstinkomen, mogelijk samenhangend met een verschuiving in winstinkomens van de IB-sfeer naar de VpB-sfeer.

04.06 Vermogensbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	1 292 163
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 60 101
Mutatie 2e suppletore begroting	- 94 444
Beschikbaar	1 257 820
Realisatie	1 223 124
Slotwetmutatie	- 34 696

04.07 Vennootschapsbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	18 867 296
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 107 322
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 1 475 237
Beschikbaar	20 449 855
Realisatie	22 539 616
Slotwetmutatie	+ 2 089 761

Slotwetmutatie

De overschrijding bij de Vennootschapsbelasting heeft betrekking op oudere belastingjaren, belastingjaar 1995, belastingjaar 1996 en het VpB-gas.

De oudere belastingjaren (1994, 1993, en ouder) dragen slechts in geringe mate bij aan de verklaring van deze meevaller. Bij het definitief regelen van met name de grotere aanslagen is een dergelijke afwijking (van f 0,1 mld.) niet ongebruikelijk.

De gunstiger ontwikkeling in 1995 dan verwacht draagt bij aan de meevaller. Op grond van het fors hogere aanslagniveau tot en met juli was de Vennootschapsbelasting bij de Miljoenennota reeds aanzienlijk opwaarts bijgesteld. De laatste maanden van het jaar is gebleken dat met name de verminderingen op de voorlopige aanslagen (onder meer verliescompensaties) sterk zijn afgenomen. Voorts lijkt ook op basis van macro-economische gegevens het winstinkomen voor vennootschappen in 1995 hoger te zijn uitgekomen. Naast de macro-winstontwikkeling is *binnen* de totale winstontwikkeling de verdeling over vennootschappen en zelfstandigen van belang. Naar huidige inzichten lijkt de hogere aanslagoplegging over het belastingjaar 1995 hoofdzakelijk verklaarbaar uit een gunstiger grondslagontwikkeling.

De meevallende ontvangsten over het jaar 1996 zijn verklaarbaar vanuit de systematiek van de aanslagoplegging. Bij de aanslagoplegging over het lopende jaar (hier belastingjaar 1996) heeft de Belastingdienst uiteraard nog niet de beschikking over aangiftegegevens over het actuele winstjaar. Om deze reden is de aanslagoplegging over het lopende jaar voornamelijk gebaseerd op het winstniveau van het voorgaande jaar (belastingjaar 1995). Dit heeft er toe geleid dat de gunstiger aanslagoplegging over 1995 (grondslag en procesversnelling) zich rechtstreeks heeft doorvertaald naar een hogere aanslagoplegging voor belastingjaar 1996. Hierdoor worden de structureel hogere ontvangsten over 1995 en later in het kasjaar 1996 tweemaal in de aanslagoplegging gerealiseerd. Voor belastingjaar 1996 en volgende belastingjaren betekent dit dat de opbrengsten in de tijd naar voren worden gehaald.

Het resterende gedeelte van de overschrijding wordt verklaard door de ontwikkelingen in het VpB-gas. In 1996 is het eerste gedeelte van de Common-Area-baten (Niet-Belasting-Ontvangsten en Vennootschapsbelasting) in de kas ontvangen. Het gedeelte Vennootschapsbelasting is f 0,3 mld. hoger uitgekomen ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten. Als gevolg van het ontbreken van overeenstemming tussen de NAM-aandeelhouders en de Staat over de government take op de Common-Area baten, is er meer vennootschapsbelasting binnengekomen dan verwacht. Het resterende gedeelte van de meevaller VpB-gas heeft betrekking op reguliere (niet-Common-Area) gasbaten.

04.08 Loonbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	37 549 996
Mutatie 1e suppletore begroting	- 1 146 204
Mutatie 2e suppletore begroting	- 231 817
Beschikbaar	36 171 975
Realisatie	36 478 562
Slotwetmutatie	+ 306 587

Slotwetmutatie

De overschrijding bij de Loonbelasting bedraagt f 0,4 miljard.

Ten eerste is het bedrag aan afdrachtskortingen achtergebleven bij de raming. Ten tweede is de Loonbelasting meegevallen als gevolg van een macro-economische ontwikkelingen: de werkgelegenheid en de contractloonstijging zijn sterker gestegen dan geraamd ten tijde van de Macro Economische Verkenning 1997 van het Centraal Planbureau.

04.09 Dividendbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	1 979 027
Mutatie 1e suppletore begroting	- 77 272
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 30 050
Beschikbaar	1 931 805
Realisatie	2 003 746
Slotwetmutatie	+ 71 941

Slotwetmutatie

De overschrijding bij de Dividendbelasting hangt samen met een hoger dan verwachte groei van dividenduitkeringen.

04.10 Kansspelbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	145 959
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 4 293
Beschikbaar	150 252
Realisatie	167 121
Slotwetmutatie	+ 16 869

04.11 Motorrijtuigenbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	2 560 000
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 2 230 000
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 25 000
Beschikbaar	4 815 000
Realisatie	5 000 195
Slotwetmutatie	+ 185 195

Slotwetmutatie

De overschrijding bij de Motorrijtuigenbelasting wordt voor de helft verklaard vanuit de meeropbrengsten als gevolg van de invoering van de

Houderschapsbelasting. Voor de andere helft is er sprake geweest van een snellere behandeling van bezwaarschriften.

04.12 Accijns van lichte olie

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	4 722 024
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 571 122
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 8 586
Beschikbaar	5 301 732
Realisatie	5 253 122
Slotwetmutatie	- 48 610

04.13 Accijns van minerale oliën, anders dan lichte olie

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	2 809 660
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 354 207
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 8 586
Beschikbaar	3 172 453
Realisatie	3 149 716
Slotwetmutatie	- 22 737

04.14 Wijnaccijns en accijns van mousserende dranken

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	274 746
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 12 878
Mutatie 2e suppletore begroting	- 4 293
Beschikbaar	283 331
Realisatie	276 483
Slotwetmutatie	- 6 848

04.15 Alcoholaccijns

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	764 136
Mutatie 1e suppletore begroting	- 21 464
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 4 293
Beschikbaar	746 965
Realisatie	776 583
Slotwetmutatie	+ 29 618

04.16 Bieraccijns

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	523 734
Mutatie 1e suppletore begroting	- 17 172
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 4 293
Beschikbaar	510 855
Realisatie	524 989
Slotwetmutatie	+ 14 134

04.17 Suikeraccijns

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	0
Realisatie	- 5
Slotwetmutatie	- 5

04.18 Tabaksaccijns

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	2 627 255
Mutatie 1e suppletore begroting	- 145 959
Beschikbaar	2 481 296
Realisatie	2 529 806
Slotwetmutatie	+ 48 510

04.19 Accijns van alcoholvrije dranken

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	0
Realisatie	- 159
Slotwetmutatie	- 159

04.20 Belasting van personenauto's en motorrijwielen

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	3 550 228
Mutatie 1e suppletore begroting	- 4 293
Mutatie 2e suppletore begroting	- 8 585
Beschikbaar	3 537 350
Realisatie	3 752 085
Slotwetmutatie	+ 214 735

Slotwetmutatie

De overschrijding bij de Belasting van personenauto's en motorrijwielen wordt in belangrijke mate verklaard door de hogere volumina van de autoverkopen.

04.21 Omzetbelasting

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	35 023 695
Mutatie 1e suppletore begroting	- 115 151
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 57 231
Beschikbaar	34 965 775
Realisatie	36 246 215
Slotwetmutatie	+ 1 280 440

Slotwetmutatie

Voor de relatief omvangrijke overschrijding bij de Omzetbelasting zijn verschillende economische ontwikkelingen aan te wijzen en mutaties in het trans-kas-verloop.

De economische oorzaken hebben een verschillende achtergrond. Ten eerste heeft in de tweede helft van 1996 de volumegroei van de consumptieve bestedingen zich op een hoog niveau voortgezet. In de tweede plaats blijkt de samenstelling van de consumptie in 1996 af te wijken van de samenstelling in voorgaande jaren. De volumegroei van de hoogbelaste duurzame consumptiegoederen overtrof in 1996 de groei van de totale consumptie, waardoor de gemiddelde BTW-druk hoger is uitgekomen. In de derde plaats vertoonden de BTW-kasontvangsten gedurende de eerste helft van 1996 een voortdurend achterblijvende ontwikkeling. Op grond van deze realisatiecijfers is destijds, los van de macro prognoses, in de ramingen een neerwaartse bijstelling verwerkt. Deze blijkt thans niet nodig te zijn geweest. Tenslotte hebben in de grondslag op sectoraal niveau enkele meer specifieke ontwikkelingen plaatsgevonden. Zo laat de telecommunicatie-sector een relatief sterke ontwikkeling zien. Er is vanuit met name de onroerendgoedsector geen aanleiding om te veronderstellen dat de opbrengsten van de bestrijding van BTW-constructies afwijken van de Vermoedelijke Uitkomsten. Samengevat lijken de meevallende opbrengsten grotendeels terug te voeren tot de sterker dan verwachte conjuncturele ontwikkeling.

Voorts blijkt vanuit het productieproces dat de ontvangsten over het actuele belastingjaar sterk toegenomen te zijn, terwijl de ontvangsten over oude jaren afnemen. Dit betekent dat de ontvangsten eerder in de kas gerealiseerd worden.

04.22 Belastingen van rechtsverkeer

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	4 095 427
Mutatie 1e suppletore begroting	- 188 888
Mutatie 2e suppletore begroting	+ 150 252
Beschikbaar	4 056 791
Realisatie	4 513 406
Slotwetmutatie	+ 456 615

Slotwetmutatie

Bij de Belastingen van Rechtsverkeer is een overschrijding zichtbaar van f 0,5 mld. Deze slaat neer bij de Overdrachtsbelasting en bij de Kapitaalsbelasting.

De overschrijding bij de Overdrachtsbelasting kan voor een deel verklaard worden door de ontwikkelingen op de huizenmarkt. Met name de gemiddelde prijs van verkochte woningen heeft zich sterk ontwikkeld. Daarnaast is er evenzeer vanuit de ontwikkelingen in het bedrijfs-onroerendgoed sprake geweest van een sterke omzetting, onder meer tot uiting komend in een verschuiving van de huursector naar de koopsector en toegenomen beleggingen in commercieel vastgoed. Vanuit de verschillende achterliggende factoren is er geen aanwijzing dat de ten tijde van de Miljoenennota geraamde meeropbrengsten economische eigendomsoverdracht een substantiële afwijking hebben laten zien.

De overschrijding van de Kapitaalsbelasting hangt samen met de toename in nieuw uitgebrachte aandelenvermogens.

04.23 Rechten van successie, van overgang en van schenking

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	1 635 595
Mutatie 1e suppletore begroting	- 115 908
Mutatie 2e suppletore begroting	- 8 586
Beschikbaar	1 511 101
Realisatie	1 674 367
Slotwetmutatie	+ 163 266

Slotwetmutatie

Bij de Successierechten liggen de ontvangsten f 0,2 mld. hoger ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten. Gedeeltelijk was er binnen deze belastingsoort sprake van enkele specifieke meeropbrengsten en een snellere afhandeling van aangiften en gedeeltelijk was er over het geheel sprake van een gemiddeld omvangrijker endogene vermogenstoename.

04.24 Overige belastingontvangsten

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	77 272
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 4 293
Beschikbaar	81 565
Realisatie	48 476
Slotwetmutatie	- 33 089

04.25 Belasting op een milieugrondslag

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	2 434 074
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 94 444
Mutatie 2e suppletore begroting	- 68 686
Beschikbaar	2 459 832
Realisatie	2 494 233
Slotwetmutatie	+ 34 401

04.26 Verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken en van enkele andere producten

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	347 725
Mutatie 1e suppletore begroting	+ 12 879
Beschikbaar	360 604
Realisatie	343 614
Slotwetmutatie	- 16 990

04.29 Belasting op zware motorrijtuigen

Opbouw ontvangstenraming vanaf de stand ontwerp-begroting 1996 (x f 1000)

	Ontvangsten
Stand ontwerp-begroting	128 787
Realisatie	108 043
Slotwetmutatie	- 20 744

De Minister van Financiën,
G. Zalm